

Att mäta nätmobbning - en systematisk genomgång av metoder Ann Frisé

Ann Frisé inleder med att berätta om COST IS0801 *Cyberbullying: Coping with negative and enhancing positive uses of new technologies, in relationships in educational settings*. Det är ett europeiskt nätverk där forskare samverkar för att öka kunskapen om nätmobbning. En arbetsgrupp i COST IS0801 har gjort en systematisk genomgång av olika frågeformulär som används för att mäta förekomst av nätmobbning. Ann Frisé var delaktig i arbetsgruppen och föreläsningen är en presentation av den systematiska genomgången.

Den systematiska genomgången började med en litteratursökning av artiklar som publicerats före oktober 2010. Sökningen gav 636 träffar, varav 61 artiklar var relevanta. Några av dessa artiklar hade använt samma instrument, vilket resulterade i att 44 instrument inkluderades i den systematiska genomgången.

Validitet och reliabilitet. Ett syfte med den systematiska genomgången var att undersöka om frågeformulärens tillförlitlighet och giltighet har testats, dvs. deras reliabilitet och validitet. Den systematiska genomgången visade att de flesta frågeformulären saknade uppgifter om validitet och reliabilitet. Det var bara intern reliabilitet (konsistensreliabilitet) och begreppsvaliditet som hade undersökts hos ungefär hälften av instrumenten.

Begrepp och definitioner. Arbetsgruppen undersökte även vilka begrepp och definitioner som används i frågeformulären för att mäta förekomst av nätmobbning. För att mäta förekomsten av mobbning i andra sammanhang så presenteras ofta begreppet mobbning och en definition av vad mobbning är innan informanterna fyller i frågeformuläret. Det är vanligt att Dan Olweus definition används: "Mobbning är när en eller flera personer, vid upprepade tillfällen, och under en viss tid, säger eller gör kränkande eller obehagliga saker mot någon som har svårt att försvara sig". I definitionen finns tre kriterier; intentionen att skada, repetition och obalans i makt. Studien undersökte om de tre kriterierna även används för att mäta förekomsten av nätmobbning i de frågeformulär som ingick i den systematiska genomgången. Den systematiska genomgången visade att definitionerna formulerades på olika vis; det var till exempel få definitioner som innehöll kriterierna repetition och obalans i makt. Därtill visade det sig att nästan hälften av frågeformulären inte använde begreppet nätmobbning utan andra begrepp såsom nätkränkningar, e-mobbning och internetmobbning.

Gränsvärden och referensperioder. En annan angelägen fråga är att titta närmare på vilka gränsvärden och referensperioder som används för att mäta förekomsten av nätmobbning. För att mäta förekomsten av mobbning i andra sammanhang används ofta gränsvärdet "2-3 gånger i månaden eller oftare", samt referensperioden "de senaste månaderna". Den systematiska genomgången visade att det vanligaste gränsvärdet för att mäta förekomsten av nätmobbning var "någon gång" eller "ja". Därtill var de vanligaste referensperioderna för att mäta förekomsten av nätmobbning "förra året" eller "aldrig".

Hur vanligt är nätmobbning? Arbetsgruppen undersökte även hur vanligt förekommande nätmobbning är enligt de olika studierna. Den systematiska genomgången visade att från 0.9% till 73% uppgav att de har varit utsatta för nätmobbning.

Avslutningsvis drar Ann Frisé slutsatsen att den stora variationen i hur vanligt förekommande nätmobbning är beror förmodligen på att det används olika begrepp, definitioner, gränsvärden och referensperioder. Därtill påpekar Ann Frisé att den systematiska genomgången visar på behovet av att testa reliabiliteten och validiteten hos de frågeformulär som används för att mäta nätmobbning.